

Cœli receptes colloquesque in regia :
 Qui dās resurgant ut perempta corpora,
 Concede corda ut convalescant gratia.
 Nostrum reatum confitentes prodimus,
 Frenatus ietus occidat, sententia
 Quæ reddit atram dira conscientiam :
 Rogare donat cum voluntas prospera
 Tua patentem proditos, ac januam.
 Momenta nulla transvolant in tempora,
 Quæ non sint nostri sordidata criminis :
 Succeedat ante, quæsumus, contagia,
 Sic digna nostris pessimis purgatio,
 Quam reddat ultor pœnam factis debitam.
 Videmus orbes restitutos lumini,
 Claudosque plantis exilire tumidis ;
 Consumpta tabe membra convalescere,
 Mortis sopore pressa ; demum surgere,
 Lætos deinde convenire sospites.
 Repelli torvos et fugari dæmones
 Tormenta pœnis ejulantes Tartari :
 Adire et cœlum veripellis angeli
 Suo latenter confodique vulnere,

A Suisque telis sanciatum conteri.
 Ut Conditoris hæc patent miracula,
 Sic claudicantes mentis ægritudine
 Serpens repulsus deserat nequissimus ;
 Sic nigra corda nubilo sœcordiæ
 Fulgore suo præmierent clarissima.
 Hæc nempe virtus Christus est tutissima,
 Æmilianum quæ tulit per ardua
 Vitæ tropæa, quæ coronat præmio,
 Nostris ut esset sæculis sectabilis ;
 Floretque fortis advocatus infimis.
 Inite mecum consonantes carmina,
 Narrate cuncta, prædicate, et psallite,
 Regi perenni, cujus hæc sunt omnia,
 Nostris clamoris et resulent cantica,
 Polique templa resonent concentibus.
 B Offerte Summo gloriam et Sublimi,
 Offerre honorem Trinitati maximum,
 Offerre grates sæculorum Principi.
 Offerre psalmum vocibus, vel actibus,
 Offerre laudem sempiterna in sæcula. Amen.

SANCTI BRAULIONIS

CÆSARAUGUSTANI EPISCOPI

ACTA DE MARTYRIBUS CÆSARAUGUSTANIS

SIVE

PASSIO SANCTORUM INNUMERABILIU CÆSARAUGUSTANORUM MARTYRUM

Qui passi sunt sub Diocletiano et Maximiano Impp. die 3 Kal. Novemb. (303).

1. Priscorum mundialium gesta virorum, quorum C obstinatio existit irrumpere acies bellatorum, cruoremque effundere innoxium suorum rite servantium jura terrarum, tecta que vel claustra domorum, non solum Græcorum gymnasia concrepabant philosophorum, sed etiam et ethnicorum studia personarum Latinorum. Celebritatem quippe nominis eorum tam monumenta historicorum, quam etiam libri concinunt poetarum. Hinc, ne fortasse peritura foret temporum prolixitate materies librorum diversorum, tabulis metallorum, marmororum scilicet, aut æneorum sculptos impresserunt apices litterarum et. . . . ut suorum civium triumphalia multarum laudum præconiis efferentes in futuris retro generationibus, eorum facta vel gesta scriptis transmitterent legenda, ne eorum, quoscumque labenti sæculo dilexerunt, D memoria funditus laberetur.
2. Igitur si gentiles ac sacrilegi homines nihilominus perituri in eis qui perituri forent, aut forte post humanorum effusionem sanguinum horribili morte interiire, tanta ac talia oracula veluti miracula conscripserunt, ut post eorum mortem quædam consolationis auspicia fungeretur, quid nos oportet
- actitare Christianos de Christianis parentibus ortos, nisi ut militum Christi victoriis officia linguæ nostræ deserviant, et laudibus Imperatoris nostri, qui triumphali vexillo, ut acerrime contra hostem dimicarent, et vincerent, suos martyres perarmavit ?
3. Resonent modulatis vocibus organa cordium nostrorum, quatenus dum passionibus eorundem compatiendo adjungimur, orationibus ipsorum, Christo Domino opitulante, in mansionibus æternis associari mereamur.
4. Nunc igitur ordinem acceptæ narrationis proseguens, ad ea gressu proprio percurram, quæ priscorum temporum fama relatione ethnicorum ad nos usque delata est.
5. Temporibus Diocletiani et Maximiani imperatorum in mundi ambitu sacrilegarum institutionum jussa mandarunt, ut conventus omnium Christianorum non solum de urbibus pellerentur, sed licentiam quisque potiretur eorum vitam persequendo necare. Primo quidem ut multis blanditiis ac persuasionibus eorundem mentium intentionem ad culturas dæmonum inclinarent, ac deinde si nollent imperialia jussa complere, et diis cæremonias immolare, Christia-

nobis fuerunt narrata et sub adnotatione testificata, A effici possint credibilia.

XXVIII. — *Cæci ad ejus tumulum illuminantur.*

35. A tempore obitus hujus sancti, usque ad nostram memoriam, quot fuerunt cæci ad ejus sepulcrum illuminati, quanti etiam vexatitii purgati, vel diversis ægri tudinibus laborantes curati, huic libello promulgatum est adjungere. Sed hoc solum dignum putavi scriptis tradere quod illico post ejus transitum duo oculis orbatu redditi sunt lumini.

XXIX. — *Candela divinitus accenditur.*

36. Anno autem ex hoc præterito, cum S. Juliani martyris festività immineret, et oleum ad concinnanda luminaria decisset, candela minime est accensa: quam ad vigiliis surgentes tam plenam oleo ardentemque reppererunt, ut non solum usque mane officium luminis ministraret, sed etiam ex abundantia reliquiarum virtus virtutem pareret.

XXX. — *Mulier cæca et clauda sanatur.*

37. Deportata est scilicet ibi quædam mulier, nomine Eufrasia, de loco Banonico, clauda et cæca, fide tamen, in qua tantum ex hoc colligitur, erecta atque illustrata. Oculis pedibusque inuncta, statim propitia divinitus lumen gressumque est consecuta. Crebant illa quæ relatione testium sunt prolata, qui vident ista nostris temporibus acta. Denique et locus quo degit, et persona dudum infirma, et nunc sanata est.

XXXI. — *Puella exanimis suscitatur.*

38. Sed et alia quædam iterum puella, annorum circiter quatuor, de loco Prato, quod non longe est ab ejus oratorio, infirmitate apprehensa, deducta est usque ad vitæ extrema. Cujus parentes pietate permoti, et timentes orbari, iueunt consilium ut ad

memoriam beati viri Dei debeat deferri: quam tollentes, in itinere visa est exprasse, fide tamen non deficiente, deferunt exanimem, et projiciunt ad altare, jam die vesperscente secedunt inde, relinquentes neuinem. Post trium vero horarum spatium, visitant curiosissime, mœroreque tabidi quid placuerit de ea efficere Creatori, reperiunt vivam quam reliquerunt mortuam, et non solum viventem, sed et ad altaris tunicam ludentem. Magnificat Christum omnium conditorem, qui respexit eorum devotam contritionem. En alterum novissimis temporibus nostraque ætate Elisæum, cujus mortua ossa exanimata vivificant membra: nisi quod illi fugientes timidi, hi autem deferentes projiciunt fiducia pleni. Est quidem in hoc considerandum quod unus idemque Veteris et Novi Testamenti Deus, Dominus noster Jesus Christus, qui facit mirabilia solus, tunc sub lege timore pavidis, necdum charitate firmatis, quæ foras mittit timorem, quia timor poenam habet, abscondit spem dulcedinis timentibus se: hic autem sub gratia fidei, confidentia frutis perficit sperantibus in se. Virtus quidem, quæ suscitât mortuos, una; sed dispar sicut temporis, ita et deferentium causa: illi autem deferebant ut sepelirent, isti autem ut viventem reciperent. Hinc datur intelligi quanta illic sancti viri requie beatitudinis potiantur, quorum per memorias omnipotens Dominus tam mira operatur. Reddidimus promissum, superest ut claudamus sermonis cursum pandamusque actiones gratiarum Christo regi cœlorum, cujus ope et inspiratione et cœptum hoc opusculum cernimus et consummatum, quique tribuit nobis ad solatia præsentium miseriarum contemplantationem vitæ virorum sanctorum: qui vivit cum Deo Patre et Spiritu sancto unus per omnia sæculorum sæcula. Amen.

HYMNUS DE S. ÆMILIANO.

O magne rerum Christe rector inclyte,
Parent Olympi perpetim cui sidera;
Et vota festis annuis faventia,
Largire nobis casta, præbe et sobria,
Placare possint quæ tuam clementiam.
Plebs ecce cuncta debitum recursibus
Solvit dierum, prona corde, et corpore;
Confusa mente deprecans suffragia,
Ut singulorum ponderata questibus,
Sustollat alma pectora indulgentia.
Lætum rependit carminum concentibus
Cantum, sonoro pangit ore, faucibus;
Tua potenter supplices ut dextera
Probrosa tollens acta nostra corrigas,
Sis et malorum fautor intus flentium.
Semper petentes impetrare possumus
Nostris medelam expiatos moribus;
Si nos benignus, et pius respexeris,
Qui tanta tantis contulisti servulis,
Ut nil patrono isti desit gratiæ.
Culpas gementes pandimus miserissimi,

PATROL. LXXX.

Non obsequelam perdituri credimus;
Cum copiosa pascitur potentia
Regis; et astat supplicator optimus,
Qui flectere iram poteratque noxiam.
Ne quod beatis sentiat cohortibus,
Hostis duellis pullulare casibus:
Ne vel caducum germinare et odia,
Fraudem dolumve permoveri machinis,
Flamma pudicis conflagrare liliis.
Hæc mente fixa clara dum revolvimus,
Libet dicatum prædicare servulum;
Tuum ministrum, Christe Jesu, vernulum,
Et festa mixtis gaudiis eum pangimus
Sequatur inde tota te laudatio.
Tu sacra templa, tu, Pater, cœlestia
Hæbes sacrata tu, Deus, per sæcula:
Regno potiris, et regis præsentia
In sanctos sanctis cerneris mirabilis,
Regnansque solus mira factis exeris.
Hinc obsecramus expiari munera,
Redire prorsus per synaxin perditos,

23

turmas Christianorum, et veluti copiam magnæ multitudinis agnorum, ita prosternunt non resistentium corpora catholicorum. Madefaciuntur dæmonum spiculatores sanguine innocentium, crassantur cadaveribus mortuorum et nec sic quoque satiantur crudelitate multimoda defunctorum.

9. Tunc feralis ille ac tortuosissimus draco Datianus præses præcepit multitudini paganorum, ut ante totius civitatis conspectum congesta corpora ignibus traderent occisorum, et ne fortasse quisquam procul aut prope in latibulis situs Christianorum sibimet raperet cineres martyrum sanctorum, omnes diversorum criminum reos, quos civitatis occulta ergastula retinebant, propere produci jussit a carceribus, eorum capitibus amputatis infansta corpora jussit sanctorum corporibus sociari, et ita ignibus concremari. Cremantur venusta corpora martyrum cum corporibus latronum parricidalium, capitis nostri, scilicet veri Dei et hominis exemplum sequentes, qui inter duos latrones pro nostra salute noscitur crucifixus, justis nihilominus tribuens cœlestis paradisi gaudia sempiterna, illis vero meritorum suorum supplicia nunquam finienda.

10. Væ! tui minister diaboli Datiane, non sufficit ad augmentum tuorum scelerum, viventium meritis invidere, innocentium civium vitam contra jussa legum^a extinguere, nisi hujus nefandi causam criminis addere procurares? Quid tibi proluit tantarum sævities immanitatum? Peremisti terrenæ civitatis plebem innocentem, et dedicasti populum Civitatis nostræ Jerusalem semper cum Christo gaudentem. Nunc igitur, *justorum animæ in manu Dei sunt, et non tanget illos tormentum mortis.* Te quoque retinent vincetum nunquam finiendorum infernalium ignium cruciatus. Illi occisorum corporum suorum receptionem^b magnopere præstolantur, ut inter reliquas martyrum catervas, duplici remuneratione coronentur. Tu quoque scelerati corporis tui tecum^c nullo modo vis recipere, ne duplici contritione, animæ scilicet et corporis, cum diabolo et angelis ejus æternis incendiis manciperis. En cineres innumerabilium

^a Barcin., curam legum.

^b Ita legendum judico ex ms. Barcin. pro *deceptione*, quod prius legebatur.

A sanctorum martyrum oculis nostris aspicientes summa cum exultatione veneramur, eorumque triumphis lætantes compatiendo conjungimur. Aulam denique ob sanctorum honorem omnipotenti Deo consecravimus, ut quibus tua sævities nomen funditus maluit stirpare, Christianorum populus tripudiando non sine eorum festis gaudiis associari.

O! felix nimiumque felix Cæsaraugusta, beatorum sanguine circumlita, quæ tot millia martyrum oblationes Domino dedicasti. Gaudeant igitur tecum totius mundi urbes, pretioso martyrum sanguine decoratæ. Gaudeat denique ipsa caput gentium nobilissimarum urbium aurea Roma, quæ cum duobus magnis Christi consulibus sanctis, scilicet apostolis Petro et Paulo, gestat innumerabilium martyrum sæveolentium incrementa rosarum. Gaudeat etiam nobiscum totius Spaniæ regionis populi multitudo tecum gestans Christiani nominis dignitatem, et licet nonnullarum urbium incolæ paucorum suffragiis martyrum potiuntur, singulis videlicet, binis aut ternis, forsan et quaternis, tu copiosius exuberans innumerabilium martyrum incrementis. Sed dum nostrorum sanctorum festis associantur, qui paucorum martyrum patrocinis perfruuntur, et in merito^d nobiscum eorum contubernio potiuntur. Nos autem, quos præsentium sanctorum martyrum meritis fidei sanctæ catholicæ unitas associavit, annuo eorum cursu festis atque triumphis congaudeamus, cum summa devotione excubias celebremus, ut eorum vite meritis participari mereamur. *Excultamus in Domino, jubilemus Deo Salvatori nostro, præoccupamus faciem ejus in confessione, et in psalmis jubilemus ei, quoniam nos populus ejus, et oves gregis ejus; et qui sanctis martyribus suis contulit victoriæ triumphum, nobis donare dignetur eorum imitari exemplum, et qui illis mansiones æthereas in sui regni præparavit potentia, nobis properam misericordis suæ tribuat indulgentiam, ut supernis mansionibus sortiri mereamur refrigeria sempiterna, concedente ipso Domino Jesu Christo, qui cum Deo Patre et Spiritu sancto vivit et regnat in sæcula sæculorum. Amen.*

^c Melius in Barcin. *tecam*; sive potius *thecam*.

^d Barcin., et non immerito.

^e Barcin., *rite*.

ANNO DOMINI DCXLV.

TAIO,

CÆSARAUGUSTANUS EPISCOPUS.

NOTITIA HISTORICA IN TAIUM:

(Nic. Ant. Bibl. vat. Hisp. t. I, p. 421.)

Taius Cæsaraugustanus antistes, S. Braulionis successor, notior est quam ut necesse nunc sit referre missum vulgo jactari eum a Cindasvintho rege, sive a concilii VII Toletani Patribus Romam, cui

tunc præerat pontifex Theodorus, venisse pro querendis S. Gregorii Moralium in Jobum libris, qui olim ab auctore ad Leandrum Hispalensem antistitem remissi jam non invenirentur: revelationem ei